

70 . Cluj-Napoca | Punct: str. Matei Corvin nr. 4 (Casa Bocskay) | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 54984.16

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: tip neprecizat

Categorii sit: Domestic

Autori: Angel Istrate, Daniela Veronica Marcu-Istrate, Nicolae Marcel Simina, Iurie Stamati

Instituții: SC Damasus SRL Brașov, SC Damasus SRL Brașov, Muzeul Municipal "Ioan Raica" Sebeș, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

Raport

În perioada 20.06.2001 - 12.07.2001 au fost efectuate cercetări arheologice în subsolul imobilului amplasat în str. Matei Corvin nr. 4, cunoscut sub denumirea de Casa Bocskay. Săpăturile fac parte integrantă din programul de restaurare a monumentului, încadrându-se în etapa preliminară de cercetări care vor fundamenta proiectarea. Planul de săpătură a fost stabilit împreună cu proiectantul general și cu echipa responsabilă pentru cercetările de parament și de istoria artei, în limitele spațiilor disponibile. Condițiile materiale și de timp impuse săpăturii au imprimat acesteia un caracter de salvare, nu unul sistematic. În total au fost practicate 18 casete, în fiecare dintre încăperile unde a fost posibilă efectuarea unei săpături.

În ansamblu se poate spune că săpătura s-a desfășurat cu dificultate, din cauza spațiilor mici disponibile pentru depozitarea și manevrarea pământului. Deși aparent destul de extinse, dacă ne raportăm la complexitatea clădirii pe care trebuia să o investigăm, cercetările nu au fost suficiente pentru o cunoaștere exhaustivă.

Principalele obiective urmărite au fost:

- descifrarea evoluției planimetrice a clădirii actuale, stabilirea principalelor etape de construcție
- stabilirea relațiilor dintre zidurile existente
- stabilirea caracteristicilor tehnice ale zidurilor existente: structura zidăriei, materiale de construcție, adâncimea fundației, nivelul de construcție, relații cu structurile învecinate
- evoluția nivelelor de călcare pe ansamblul clădirii
- identificare unor etape constructive anterioare

Aceste obiective nu au fost atinse decât parțial; practic, pentru a cunoaște în detaliu evoluția pivniței ar fi necesară investigarea suprafeței interioare în proporție de 90%, ceea ce nu este posibil; de asemenea se impun și sondaje exterioare.

Rezultate.

În urma cercetărilor au putut fi stabilite mai multe etape de locuire după cum urmează:

- locuire preistorică (epoca bronzului - cultura Wietenberg - și epoca fierului) concretizată prin depuneri stratigrafice masive din care a fost recoltată ceramică fragmentară.

- locuire romană, constând în ziduri demolate și urme de scoatere, precum și fragmente ceramice. În zona încăperilor de N și de V, unde nivelul pivnițelor este mai coborât, stratul de locuire romană a fost scos odată cu săparea pivnițelor medievale. În încăperile 1 și 4 a fost descoperită ruina unui zid gros construit în tehnica opus incertum, din care s-a păstrat puțin peste talpa fundației; în camera centrală au apărut urmele unui canal de hipocaust încadrabil în epoca romană târzie. În colțul de NV al încăperii 2 s-a descoperit ruina

unui zid orientat V-E din piatră fasonată refolosită, de mari dimensiuni, legată cu lut, suprapusă parțial de zidul actual.

- locuire medievală, începând cu sec. XIV, conform celor mai vechi fragmente ceramice identificate.

În ansamblu domină intervențiile medievale, în cadrul cărora se pot decela mai multe etape care constau în intervenții de scoatere a zidurilor mai vechi cu scopul obținerii unor materiale de construcție, mai multe niveluri de călcare în pivniță și mai multe niveluri de construcție și reparație. În urma cercetărilor efectuate au fost relevate o parte a etapelor de construcție a pivniței, concluziile definitive putând fi trase doar la finalizarea cercetării interdisciplinare. Încăperile 1, 4 și 7 alcătuiesc o zonă care păstrează zidul de V dintr-o construcție mai veche, acesta fiind greu observabil datorită cămășușelilor ulterioare, la care s-au adăugat intervenții din epoca modernă (sec. XIX).

Încăperile 2, 3, 5 și 6 formează un nucleu unitar, construit în aceeași etapă. Partea de N, respectiv încăperile 9 și 10 au fost adosate ulterior, unind casa cu zidul fortificației vechi a orașului (din sec. XII-XIV). Această structură a putut fi cercetată doar din încăperea nr. 10, unde s-a putut stabili faptul că vechiul zid a fost cămășuit cu bolțile pivniței, care se diferențiază de vechiul zid prin fundarea superficială și o tehnică de construcție rudimentară. Caracteristicile tehnice ale zidului vechi au putut fi observate mai bine în urma descoperirii unui pasaj îngust scobit transversal prin zid cu scopul de a avea acces în pivnița vecină. Grosimea zidului în această zonă este de 3,25 m iar adâncimea de fundare calculată de la nivelul actual de călcare este de 3,1 m. Intervențiile din epoca modernă au fost legate de schimbarea compartimentării la etaj și se prezintă ca dubluri (arce, bolți) la structurile existente, acoperind o parte a indiciilor despre vechea configurație. Ultima intervenție a avut loc în ultima parte a sec. XX când încăperea nr. 9 a fost armată cu beton special.

Așa cum se întâmplă în general în cazul pivnițelor, creșterea nivelului de călcare în timp este minimă, iar materialele care pot fi recuperate din săpătură sunt reduse cantitativ și puțin edificatoare în sens cronologic. Primele depuneri medievale in situ pot să dateze din sec. XIV; materialele mai vechi sunt ajunse accidental, în umplutura unor gropi sau în nivelări cu pământ provenit din alte surse. Nivelările operate în pivniță s-au făcut cu lut sau cu nisip; au fost surprinse mai multe urme de lemn, provenind de la dușumele din scânduri sau simple scânduri așezate drept suport în anumite zone ale interiorului. O statistică a acestor nivelări sau pardosiri nu este semnificativă, deoarece este cert că s-au operat și răzuiri, cel puțin parțiale, ale interiorului.

Materialul arheologic descoperit în cursul săpăturilor ilustrează etapele de locuire descrise anterior, cea mai mare cantitate revenind însă sec. XVI-XVII; în spațiu, materialele sunt concentrate cu precădere în încăperile de S, confirmând faptul că această zonă a funcționat ca un spațiu de acumulare. Inventarul constă aproape exclusiv din ceramică de uz comun și cahle, și este depozitat la Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj Napoca.

Informații suplimentare online

[Raportul 1340 din cronica.cimec.ro](http://raportul1340.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
